

Goedemiddag allemaal!

Verkiezingen zijn nooit gewoon. En deze zijn het zeker niet. Wij bevinden ons op een scharnierpunt in onze geschiedenis.

1.

Nederland kampt namelijk met de zwaarste economische crisis in 80 jaar. De werkloosheid neemt toe, net als de overheidsschuld. Onze economie is sterk vervuילend, onze arbeidsmarkt kent te veel outsiders en te weinig doorstroming voor werknemers. Kleine zelfstandigen en kleine bedrijven leggen als eerste het loodje, terwijl zij de ruggengraat zijn van een gezonde economie. Ons stelsel van sociale zekerheid biedt mensen te weinig vrijheid en emancipatie, maar houdt hen dikwijls zoet met een karige uitkering. Onze bureaucratie is groot en ondoorzichtig en beklemmt mensen vaker dan dat het hen mondig maakt.

Niets doen is geen optie. Bij de pakken neerzitten al helemaal niet. GroenLinks wil Nederland sterker, schoner en toekomstbestendiger maken. En wij grijpen deze crisis aan om de overgang te maken van een schuldeneconomie naar een gezonde en schone economie; van een schrale verzorgingsstaat naar een participatiesamenleving.

Zoals Kathalijne net heeft uitgelegd willen wij daartoe hervormen, de lasten eerlijker en beter verdelen, en bezuinigen. Twee principes zijn daarvoor bij ons de rode draad:

1. Kwetsbare mensen krijgen bij ons extra kansen, van sterke en bevoorrechte mensen vragen wij wat extra's. De inkomenstegenstellingen nemen niet toe; zij nemen af.
2. Afgelopen kabinetten die opereerden in lastige economische omstandigheden hebben altijd de keuze gemaakt te schaven aan de publieke sector, totdat een armoedig overblijfsel resteerde, ten gunste van de particuliere consumptie. Dat deden de kabinetten Lubbers, die keuze lijken CDA en VVD opnieuw te willen maken. GroenLinks maakt een andere keuze. De overheid mag en moet kleiner en selectiever worden; de kaasschaaf hanteren wij niet. Wij zijn ervan overtuigd dat mensen uiteindelijk toegankelijke kinderopvang en goed onderwijs voor hun kinderen, goede jeugdzorg als het nodig is, goed getrainde agenten op straat, mooie natuur en frisse lucht, belangrijker vinden 15 euro extra op hun loonstrookje.

GroenLinks maakt vaart met de noodzakelijke hervormingen en bezuinigingen, maar investeert veel geld in onderwijs. Nederland kan alleen een sterk land zijn als alle kinderen, alle werknemers, alle ouderen toegang hebben tot onderwijs dat hun horizon verruimt.

2.

Deze verkiezingen zijn ook een scharnierpunt – als tweede – omdat Nederland een verdeeld land is. Geen enkele verkiezingsuitslag kan tevreden stemmen als de woede toeneemt bij een groot aantal Nederlanders, dikwijls mensen die het sociaal, en in de buurt waar zij wonen, moeilijk hebben. Wij zijn niet blij met Groene en linkse winst, als de toename van de proteststemmen betekent dat veel mensen zich gekrenkt, verder afkeren van ons politieke bestel.

De boel bij elkaar houden is ons niet genoeg. We zullen de boel eerst bij elkaar moeten krijgen.

Niet alleen investeert GroenLinks in onderwijs en in de arbeidskansen van mensen, wij staan garant voor een ferme en onafhankelijke rechtsstaat.

- Dat zijn heldere rechtsnormen, die gelden voor iedereen.
- Dat is consequente verdediging van de burgerlijke vrijheden van iedereen: van vrouwen, homoseksuelen, gelovigen en van Marokkaanse jongens. In de echte en in de virtuele samenleving.
- Dat is handhaving van de normen en de wet. Niet door mee te doen in schreeuwerige, symbooldiscussies over verhoging van de straffen maar door de pakkans te verhogen en ervoor te zorgen dat wetsdienaren hun werk doen en kunnen doen.

Een geloofwaardig politiek bestel begint bij politici zelf.

De grootste verantwoordelijkheid voor politieke partijen en hun leiders is om in deze campagne de polarisatie te overstijgen en te streven naar duurzaam, open en eerlijk bestuur. Er is de afgelopen jaren genoeg gebruld, politici zullen moeten handelen.

Dit verkiezingsprogramma is een open uitnodiging aan andere politieke partijen.

Wij zijn geen machtspartij op zoek naar ideeën, maar een ideeënpartij op zoek naar macht. In de wetenschap dat je in een stabiele democratie de macht deelt, zijn wij realistisch en verantwoordelijk en graag tot samenwerking met anderen bereid.

Femke Halsema

22 maart 2010